

— Wij mogen hier niet klagen, verzekerde de waardin. Ja, er loopt overal slecht volk, maar langs de kanten van Gent, Aalst, Oude-naarde is 't veel slechter gesteld. De meid van onze pastoor heeft in 't Aalstse familie wonen. Maar ze durft ze niet meer bezoeken.

— Ja, dat moet ge mij niet vertellen, onderbrak de vreemdeling. Ik kom van Brussel en reis ook wel langs de kanten, waarvan gij spreekt, maar nooit op een uur als dit. Er verblijft daar een zekere Jan De Lichte.

— Kent ge die schavuit? riep de andere persoon, schijnbaar een boer.

— Gelukkig niet of alleen van horen spreken. Een mijner vrienden is echter door hem bestolen en nog wel op klaarlichte dag.

— 't Is toch niet waar zeker! zei de waardin verschrikt.

— Volkomen waar. De zonne stond aan de hemel. Mijn vriend was op een koopdag geweest en liep langs de grote baan, om het naaste dorp te bereiken. Plotseling springt er een man uit een bosje en zonder complimenten laat hij een mes zien, zeggende:

— Uw geld of uw leven! Jan De Lichte vraagt u dat. En mijn maat moest alles afgeven tot zijn trouwring toe.

— Dan mogen wij hier van geluk spreken, riep de vrouw. Ze stelen wel eens een varken, of wat hout en ook wel eens veldvruchten, maar van aanrandingen horen we toch niet.

— Langs de kant van Eekloo is dat echter ook gebeurd. Er moeten daar twee rovers in een bos zitten.

— Wat ge zegt, zei de boerin. Twee rovers?

— Zo vertelt men toch. Een landbouwer die 's avonds van een bruiloft kwam werd door twee vagebonden uitgeplunderd en zelfs nog lelijk toegetakeld. Want de arme bloed werd 's morgens half dood gevonden. Aan zijn hoofd droeg hij twee wonden. Eerst meende men, dat hij dronken van 't feest gekomen en tegen een boom gevallen was. Maar toen hij bij zijn zinnen kwam vertelde hij het anders. Twee dagen later braken de twee bandieten in een kleine hofstede, ze bonden de boer en zijn vrouw aan hun bed en sloegen de zoon als kaf.

— En zijn de schelmen nog niet gevangen? vroeg de boer.

— Ongelukkig niet. De jonkheid heeft een klopjacht ingericht maar zonder uitslag. Maar 's avonds wilden de schavuiten inbreken bij de aanvoerder der jongelingen. Ze werden echter verdreven. Daarvoor moet men stout zijn, nietwaar?

— 't Is schrikkelijk! sprak de boer. En waar is dat gebeurd?

— Rond Eekloo. Ik geloof tussen Adegem en Maldegem. En langs de Hollandse kant, naar Aardenburg en Sluis op, wordt er ook gestolen. Mijn man komt nog al veel langs daar, want hij is koopman in beesten. Dus op de baan hoort hij er veel van vertellen. Maar men moet er te Canegem toch ook van spreken.

— Ik had er nog niets van gehoord. Maar wij wonen ver van

de plaats. En ik kom weinig in de herbergen. 'k Heb een zieke vrouw, moet ge weten, dus heb 'k op 't hof dubbel werk.

— Wat scheelt de bazin?

— Ze kan niet uit de voeten van de rheumatiek. Haar borst deugt evenmin. Een zwak mens en dat is lastig op de hoeve.

— Gij mannen zijt toch zelfzuchtig, zei de waardin half verstoord. Ge hebt geen medelijden met uw echtgenote, maar ge klaagt dat ze ziek is omdat ze nu niet veel uitsteken kan.

— Medelijden heb ik genoeg! verzekerde de boer. Maar klagen helpt niet. Ik heb overal gemeesterd, tot in Brugge toe. De dokters geven gepeperde rekeningen, geloof het maar. Doch dat kan mij niet schelen. Ik zou voor mijn Katrien alles doen. Ik ben er voor ter beevaart geweest en ben op mijn knieën naar een kapelleke gekropen... op mijn knieën en op klaarlichte dag, zodat alle mensen het zagen. Ik heb er gebeden met wijd uitgestrekte armen. Dan kroop ik weer op mijn knieën naar huis terug. Niets gekort! Mijn vrouw is en blijft ziek.

— Ik weet een goede remedie voor de borst en misschien helpt ze voor de rheumatiek ook wel, sprak de herbergierster.

— 'k Heb er wel honderd gekregen, van de kosterin, van de burgemeestersvrouw, van de pastoorsmeid, van haar zuster die non is, van de oude schaper en van nog veel andere mensen. De een gaf poeders, de tweede kruiden, de derde een aftreksel van zaden, die weer wat nieuws. Maar 't helpt alles niemendal. Mijn vrouw is opgetekend met zwart krijt. 't Is triestig om het te zeggen, doch, 't is de zuivere waarheid.

De vreemdeling, vrezende dat de waardin over haar geneesmiddelen beginnen en allerhande verhalen ten beste geven zou, stond schielijk op en zei:

— Ik ben weg. 't Is tijd voor mij.

— 'k Ga mee. Och, een mens wil zich eens verzetten, maar eigenlijk moest ik al lang thuis wezen. Een wijf, dat laat opstaat, een man die drinkt en een boer die zijn hof alleen laat, 't deugt geen van drieën. Hier, bazin, is mijn verteer. Goede avond en slaap wel.

De reiziger betaalde ook zijn gelag.

Het tweetal trok dan de baan op.

— Is 't nog ver naar Wyngene? vroeg de vreemdeling.

— Wel, ge moogt dat op een dikke twee uren rekenen. Maar de helft doen we samen. 't Is een schone avond.

— Toch nog al donker

— Och, de weg is niet moeilijk.

— Moet ik over Tielt?

— Over Tielt, waar zijn uw zinnen?

— Ik ben hier vreemdeling.

— Dat bemerk ik! Over Tielt naar Wyngene. Dat is langs Antwerpen rond naar Brussel. Neen, vriend, ik zal u de kortste weg tonen.

« Die Baru werd plichtig bevonden. » (Blz. 460)

't Is nu zeker half negen. Om half elf kunt ge gaan slapen. Hebt ge ginder familie?

— Neen, maar een goede kennis, waarmee ik morgen naar Thourout en Roeselare trek. Ik ben koopman in lijnwaad.

— Ah, dan kunt ge hier nog al zaken doen. Komt ge van Brussel?

— 't Is te zeggen, ik woon te Brussel. Maar deze noen moest ik in Deinze zijn. Gisteravond kwam ik te Gent aan. Van morgen ben ik van daar met de diligence naar Deinze gereden. Ik zou nu wel een rijtuig gehuurd hebben, maar de tijden zijn zo slecht.

— Zwijg, kameraad! Wij boeren weten er van mee te spreken.

— Maar 't zal beteren.

— Als 't maar waar is.

— De oorlog is uit.

— Ze zeggen dat al zo lang, doch de heren Fransen gaan maar voort met ons te pluimen.

— Er zal toch meer orde komen. Ik sprak daar van Jan De Lichte. Welnu, het schijnt, dat men die kerel en al zijn handlangers gaat vangen. Te lang hebben die gasten ongestraft hun misdaden gepleegd. Nu wordt men streng. Gisteren heeft men een burger op het schavot gebracht.

— Waar?

— Te Brussel.

— En waarom?

— Ah, dat is een lange historie.

— Vertel ze eens, 't kort de weg.

— Welnu, luister.

De Brusselaar sprak weer over Baru. Hij verhaalde alles wat hij wist van de kinderroof bij baron van Meerdal en eindigde:

— Die Baru werd dus plichtig bevonden. Men heeft hem gisteren opgehangen. 't Manneke ging geweldig te keer, toen de beul hem de strop om de hals sloeg.

— 'k Geloof het wel, het moet geen aangename kitteling zijn.

— En als een schelm de eeuwigheid binnentrekken. Toch heeft hij nog gebiecht. 't Ventje scheen veel op zijn geweten te hebben. Het verdiende zijn straf dubbel en dwars.

— En die Zigeuners, waarvan ge vertelde?

— Sommigen zijn losgelaten, namelijk enige vrouwen en kinderen. De anderen moeten op hun straf wachten tot Jan De Lichte gevangen is.

— En waarom?

— Ah, ze hebben met die roverkapitein allerlei stukken uitgehaald.

— Hebben ze dat bekend?

— 't Schijnt van ja. De pijnbank doet zelfs de stommen spreken. Maar De Lichte is onvindbaar.

— Zodat het misschien nog lang zal duren eer hij binnen is.

- Wie zal het zeggen? 'k Hoop het niet.
- Er was ook een edelman in die kinderdiefstal gemengd, hebt ge zo even verteld nietwaar? vroeg de boer.
- Ja, en nog wel de oom van de vader van het geroofde meisje.
- 't Is schandelijk.
- Barbaars.
- En waarom handelde hij zo?
- Och, hij had al veel schelmdaden bedreven. Vroeger had hij de baron zelf laten stelen om de erfenis van zijn zuster te bemachtigen. Later liet hij zijn schoonbroeder aanranden. Baru wist dit alles en dwong hem nu bij de kinderroof te helpen. Maar iets dat ik niet goed verstaan kan, is 't gedrag van de jonge baron, de vader van de gestolen kleine.
- Wat bedoelt ge?
- Toen deze alles vernomen had, vroeg hij om 't lijk van zijn schelmse oom, om het te laten begraven.
- Van die schurk, welke altijd zijn ongeluk bewerkt had?
- Ja. Hij deed 't terwille der nagedachtenis zijner moeder.
- En gaf de politie het lichaam?
- Neen, ze weigerde het. Er is over die zaak wat gesproken. Valens, zoals de edelman heette, was vroeger zeer gezien bij de rijke heren en dames. Maar nu werd zijn naam gevloekt.
- Er zitten onder die groten toch ook boeven.
- Er zijn er van alle soorten: goede en slechte zoals bij 't ander volk.
- En wat is er gebeurd met die kinderbeul?
- Die Italiaan? Hij werd gebrandmerkt en uit het land verbannen.
- Te weinig straf, vind ik. Men zegt dat hij een kind doodgemarteld heeft. Maar zelf beweert hij, dat de kleine ziek geworden en gestorven is. De vader, een Zigeuner, had het hem verkocht.
- Gruwelijk!
- Men verstaat niet, hoe een mens zo handelen kan, nietwaar? En die vader had aan zijn vrouw verteld, dat het kind verongelukt was. De arme moeder is nu zinneloos.
- 't Zijn al vreemde dingen.
- De beide wandelaars spraken zo, totdat de boer afscheid nam en sprak:
- Ik moet alhier. Neem gij nu dit pad. Een kwartierke verder komt ge op een brede baan, die recht naar Wyngene loopt.
- Kan ik niet missen?
- Als ge dit pad houdt, neen. En op de grote weg, links af. Binnen een uur zijt ge op Wyngene-plaats.
- Allo dan, goede avond en bedankt voor het gezelschap, sprak de Brusselaar.
- Van 's gelijken en goede zaken.

VERDWAALD.

De Brusselaar sloeg het nauwe pad in.

— Wat mij nu overkomt! mompelde hij. Ik stap hier in een vreemde streek langs een wegelingske en dan nog wel op de late avond. Gelukkig kan mijn vrouw mij niet zien. Wat zou ze angstig zijn! 't Is zot ook, van Brussel zijn en dan hier tussen de velden stappen. Ik gaf een kroon als ik veilig te Wyngene zat bij Polydoor. Eh-wel nog een uurtje, zei die boer, 't zal wel een boerenuur zijn, dat zijn er twee voor ons stedelingen. En had ik nu maar gezelschap. Nu, liever geen ontmoetingen dan slechte.

Zo in zijn eigen sprekende, wandelde de reiziger verder.

— Wat is dat nu! sprak hij verstoord. Hier sta ik nu op een tweesprong. Die boer had me daarvan wel mogen verwittigen. Wat doen? Goede raad is duur. Links of rechts? En geen hutje te beken-nen? Geen hulpje hoe klein ook. Blijven staan kan ik toch ook niet. Links dan maar. Met een onplezierig gevoel volgde de Brusselaar het pad links. Na een kwartier liep het dood in een weide.

— Daar sta ik nu. De meers maar over.

Doch daar lag een brede watergang.

— Ik zou hier nog verdrinken ook! gromde de man. Ik weet niets beter dan maar terug te keren en rechts te gaan. Die boer zei, dat ik op een brede weg zou komen. Hij kon dus dit pad niet bedoeld hebben. Nooit van mijn leven verlaat ik nog de grote baan. Dat ben ik afgeleerd! Als ik om middernacht bij Polydoor ben, mag ik mijn patroon vurig bedanken.

De vreemdeling keerde op zijn stappen terug en sloeg dan het ander pad in.

— Die grote baan ligt ver, mompelde hij. De boeren zeggen altijd: ge zijt er seffens en 't is maar een boogscheut, maar tien stappen, maar ze bekijken alles door een verduiveld klein brilleke. Als ze een el zien mag men er gerust tien rekenen. Ha, daar staat een huis. Daar klop ik even aan. H. Franciscus, mijn patroon, maak mijn reis toch voorspoedig.

De Brusselaar klopte aan. Een vrouw opende. Ze stond in 't licht van de lamp en vroeg:

— Wie is daar zo laat?

— Een verdwaalde.

— Een verdwaalde? Een koopman zeker? Hoe zijt gij hier ge-raakt?

— Mag ik een ogenblikke binnenkomen, vrouw?

— Zeker.

De Brusselaar stapte in een zindelijke kamer. Alles was er kraaknet, echter min of meer armoedig.

— Neem een stoel en ga even zitten. Gij zijt zeker vermoeid.

— Ja, maar ik mag niet lang blijven.

— Moet ge nog ver?

— Naar Wyngene!

— Naar Wyngene?

— Ja, 't is toch geen dag gaans meer, hoop ik, daar ge zo verwonderd zijt.

— En ge wilt alhier naar Wyngene?

— Ben ik dan niet op de goede weg?

— Als ge doorstapt zoudt ge te Aerseele komen. Dat is naar de kant van Deinze.

— Ik kom van Deinze.

— Nu versta ik er niets meer van.

— Een boer heeft mij gezegd, dat ik langs dit pad weg winnen zou. Heeft hij mij dan bedrogen?

— Ah, nu begin ik alles te verstaan. Ge komt van de Tieltse baan?

— Ja.

— En de boer heeft u een pad aangeduid?

— Juist.

— Wel, hij had gelijk. Maar voor ge aan de tweesprong kwaamt, liep het goede pad wat zijwaarts. Gij hebt een zandwegje genomen en zo liept ge verkeerd.

— Dan had hij dat wel eens beter kunnen uitleggen.

— Oh, die boer dacht zeker dat ge dat wel vinden zoudt. Die gasten denken niet veel na.

— En wat moet ik nu doen?

— 't Beste ware van naar de Tieltse baan terug te keren, want langs die wegelingskens zult ge toch verdolen.

— Dus heb ik al die tijd verloren?

— Ja.

— En hoever ben ik dan wel van Wyngene? vroeg de Brusselaar op een toon van hevige teleurstelling.

— Als ik zeg vier dikke uren overdrijf ik niet. En, nu ge moe zijt, misschien wel vijf.

— 't Is toch niet waar zeker!

— Ge zult het ondervinden.

— Maar ik geraak er niet meer. 'k Geloof dat ik al blaren op mijn voeten heb.

— Wilt ge hier slapen? Op de voute is er een goede kamer.

— Ah, dat zou mij nog wat waard zijn. Dan vertrek ik morgen vroeg. Kan ik hier ergens een wagentje huren, want 'k zou bijtijds te Wyngene moeten zijn.

— Bij Van Dooren op de steenweg kunt ge dat krijgen. 's Nachts wil hij echter niet rijden.

— Waarom niet?

— Deze winter werd hij aangerand tussen Tielt en Pithem. Sedert die nacht is hij voor de donker thuis.

— Dus loopt er hier ook slecht volk?

— 't Is nu wat gebeterd. 's Winters is het erger.

— Woont gij hier alleen?

— Ja, 'k ben een weduwe. Mijn man is verleden jaar verongelukt.

— Dat is wreed.

— Verongelukt of juist doodgeschoten.

— Door rovers?

— Door een wildstroker. Mijn man was boswachter. Een gevaarlijk stielkje. Op een morgen vond men hem dood tussen de struiken. Ik heb nog een zoon. Maar hij is getrouwd en woont een half uur van hier.

— En hoe geraakt ge aan de kost?

— Werken op 't veld en spinnen. 't Is niet gemakkelijk om er door te geraken. Maar ik ben gauw tevreden.

— Kunt ge mij een avondmaal verschaffen? 'k Zou vroeg willen gaan slapen.

— Brood en spek of eiers. Is dat goed?

— Brood met wat spek zal wel smaken, antwoordde de Brusseelaar. En een glas bier, als ge dat hebt. Ik zal u goed betalen, vrouw.

— 't Zal seffens gereed zijn.

De vrouw zette het avondmaal klaar.

— Ge kunt beginnen, sprak ze. Ik zal ondertussen uw bed spreiden. 't Is wel geen fijne slaapgelegenheid, die ik u aanbied, maar alles is zindelijk.

— Ik zal wel rusten. 'k Heb veel vaak en dat is 't voornaamste.

De weduwe trok op de voute.

— Een vreemd avontuur, mompelde de reiziger. Dat had ik deze morgen niet gedacht. Polydoor zal lang wachten. 't Is vervelend, maar wat kan ik er aan doen? 't Is de schuld van die domme boer. Enfin, 't is een goede les voor me.

Enige tijd later kwam de vrouw terug.

— 't Is in orde, zei ze vriendelijk. Er brandt een kaars op de tafel.

— Ha, mijn maag is tevreden en ik ook. Ge zult me om vier uur wekken, nietwaar?

— Wees gerust. Om vijf uur moet ik op het land van boer Ryckers zijn. Ik ben dus zeker op.

— Slaap wel. En van harte bedankt!

— Goede nacht. Tot morgen.

— Tot morgen.

De Brusselaar trok naar boven. Hij bezag het bed en de dekens.

— Fijn is het niet, mompelde hij, maar zuiver. Och, een dwaze vent als ik die zich een verkeerde weg laat wijzen verdient niets beters. De vrouw heeft nog een nieuwe kaars aangestoken, die arme duts, 'k zal haar goed belonen. Ze kan 't geld wel gebruiken.

Hij sloot de deur en begon zich te ontkleden.

— 't Ruikt hier aardig. Een doffe reuk, wat bedwelmend. Misschien heeft ze hier planten gedroogd. De buitenmensen doen dat veel. Nu, ik zal er wel doorheen slapen. Mijn wijfke kan ook niet vermoeden waar haar wederhelft de nacht doorbrengt. 't Zijn stukken!

De Brusselaar blies het licht uit en kroop in bed.

— Tamelijk hard, zei hij bij zich zelf. Zeker een zak met stro gevuld. Och, 't is gezond, zeggen de heelmeeesters, al slapen ze ook liever op pluimen. Voor een nacht zal het wel gaan. Maar die vreemde reuk is toch lastig. Wat mag dat zijn?

Onze vriend kon de slaap niet vatten. Toch gevoelde hij zich loom.

— Ben ik nu te moe om in te slapen. Dat is me nog overkomen, dacht hij. Of zou het bed te hard zijn, of misschien ook die geur. Ze pakt mij geweldig. Als ik morgen maar geen hoofdpijn heb. Wacht, ik zal het venster openen.

Hij stond stil op en 't gelukte hem zonder moeite het raam los te doen.

— Ah, die verse lucht doet mij goed. Ik blijf hier wat staan. Dan zal ik wel slaperig worden.

Enige tijd later, juist toen hij weer in bed wilde stappen, meende hij een gefluister te horen.

Nieuwsgierig spitste hij 't oor. Neen, hij bedroog zich niet. Men sprak daar. Wat mocht dat betekenen. De weduwe woonde immers alleen.

Misschien voorbijgangers! Zo laat.

Stil, hij kon wat verstaan. Men sprak luider.

— Is hij er? vroeg iemand.

— Ja, hij ligt al te bed.

De Brusselaar schrok. Hij herkende de stem van de boer en van de weduwe.

— Hebt gij de kaars in de kamer gezet? hernam de eerste.

— Ja.

— Goed, hij zal de morgen niet meer zien. En ik geloof dat hij duiten heeft. 't Is een rijke koopman.

— Des te beter. Kom stillekens in huis. Binnen een half uur kunnen wij onze slag slaan.

De Brusselaar hoorde zijn hart bonzen. Ha, hij begreep alles. Die vermeende boer was een schelm, die hem opzettelijk de verkeerde weg aangewezen had. De weduwe was zijn medeplichtige. Ze wilden

hem bestellen. Die kaars! Nu ging hem een licht op. De bedwelmende geur kwam van de kaars. Als hij buiten kennis lag, zou men hem alles ontnemen.

— Hij zal de morgen niet meer zien, had de man gezegd.

— Mijn leven is er mede gemoeid, dacht de reiziger.

Het angstweet brak hem uit. Die reuk zou hem verstikken. Wat te doen? Naar beneden gaan met zijn geladen pistool en de boef omverschieten? Wie weet, er waren er misschien meer.

Ontvluchten door het raam! Over de akkers snellen! Dat ware het beste. Het venster was niet te groot, maar hij kon er zich doorwringen.

Al deze gedachten schoten de arme vreemdeling snel door 't hoofd.

Hij hoorde de schurken in huis komen.

— Binnen een half uur, had de vrouw gezegd.

Binnen een half uur... dood! Vreselijke gedachte.

Snel vluchten, snel als de bliksem, weg van dit rovershol, van deze moordenaarskrocht.

De reiziger dacht aan zijn vrouw en kinderen. De tranen sprongen hem in de ogen.

Haastig trok hij zijn klederen aan, haastig maar toch stil. Moest men beneden iets merken, 't ware te laat. Dan richtte hij zich naar het venster. Hij liet er zich doorglijden, met de benen 't eerst. Wel moest hij wat wringen, maar eindelijk stond hij toch op de grond. Dan snelde hij voort als de wind. Vergeten was alle moeheid, alle afmatting. Hij gaf zich geen rekenschap van de richting welke hij volgde. Dikwijls struikelde hij, maar vlug sprong hij weer op.

Ginds stond een huisje.

Niet aankloppen! Misschien was het ook een moordenaarskrocht, waar men hem vriendelijk zou ontvangen om hem dan van alles, zelfs van 't leven te beroven.

Eindelijk bereikte hij een dorp. Ha, in die herberg brandde nog licht. Daar dan binnen.

In het Schild van Vlaanderen, de deftigste afspanning van Cane-ghem zaten de voornaamste dorpelingen rond een grote tafel. Ze handelden over staatkunde. Een gewichtig gesprek.

Mijnheer Pappelaar deed eens haarfijn uiteen waarin Karel VI, de vader van Maria-Theresia, gefaald had. Had rentenier Pappelaar op de Oostenrijkse troon moeten zitten, alles ware anders gelopen. Frankrijk en Pruisen zouden wel een toontje lager gezongen hebben.

Langemans, die vroeger in het leger gediend had, sprak natuurlijk over de oorlog. En naar zijn woorden te oordelen, was het zeer te betreuren, dat hij niet de opperbevelhebber was der keizerlijke troepen. Maria-Theresia had dan haar zaak zonder moeite gewonnen.

Smits, de pillendraaier van de goede dorpelingen, sommigen zei-

den ook hun beurzensnijder, gaf een redevoering ten beste over de haven van Oostende en de scheepvaart, ofschoon de heelmeeester nog nooit een echt vaartuig aanschouwd had en zich de zee voorstelde als een grote vijver. Hij kende de geheimen om van Oostende een druk bezochte handelsstad te maken. Jammer genoeg blijven zovele genieën in een hoekje verscholen.

Zo bracht het gezelschap de avond door, wel zorg nemende de keel goed te smeren met de drank van waard Theophiel, die ondertussen iedere klant gelijk gaf.

— Vindt gij ook niet, dat Karel VI aan Engeland de oorlog had moeten verklaren? vroeg Smits aan de herbergier.

— Ge zoudt wel kunnen gelijk hebben, dokter. Ik denk van ja, antwoordde de waard.

— Een oorlog met een zeestaat! riep Langemans spottend. Waar zou hij zijn schepen vandaan gehaald hebben. Een zeeslag zonder schepen, is al even onmogelijk als herberg houden zonder bier; wat zegt gij er van, baas?

— Herberg houden zonder bier ware onmogelijk, sprak de kastelein.

En zo zeilde hij tussen de klippen door.

En ziet, juist toen Langemans een zeegevecht beschreef, hoewel hij er nimmer een aanschouwd had, werd wild de deur opengeworpen.

Allen zagen verwonderd op.

Een man kwam snel binnen.

— Wat is er? vroeg Smits. Heeft men mijn hulp nodig? Is er een ongeluk gebeurd?

— Een ongeluk! Waar? riep Pappelaar.

— Neen, neen, antwoordde de Brusselaar, want hij was de onverwachte bezoeker. Neen, herhaalde hij en liet zich hijgend op een stoel vallen.

— Is dat een ontvluchte zot? fluisterde Langemans. 'k Heb een soldaat...

— 'k Heb mijn verstand zo goed als gij. Maar 't schijnt hier wel een moordenaarsland te zijn.

— Zijt ge aangerand?

— Heeft men u bestolen?

— Hebt ge rovers ontmoet?

Zo vroeg men door elkander.

— 't Had maar weinig gescheeld, of ik zat hier niet en 'k lag dood in een huiske niet verre van hier.

— Maar wat is er dan toch gebeurd? vroeg de waard ongerust.

Met horten en stoten vertelde de reiziger zijn avontuur.

— Weet ge nog waar dat huis staat? vroeg Langemans. We zouden die schelmen kunnen gevangen nemen.

— Ik ben dwars over 't veld gelopen. De richting zal ik nog wel kunnen aanduiden, antwoordde de vreemdeling.

— Wijs ons dan de weg.

— Wat helpt het? De schurken zullen al gevlucht zijn, sprak Smits, die een heftige schrik gevoelde voor ieder, die maar wat op een rover geleek.

— We moeten de burgemeester wekken en de veldwachter, bracht de waard in 't midden. Zonder de wet kunt ge niets doen.

— Dat is 't beste! riep Smits. En de burgemeester kan 't gerecht van de stad verwittigen. Men zou moeten een klopjacht inrichten.

Men besloot dus het dorps hoofd in zijn zoete slaap te storen. Enigen uit het gezelschap trokken naar zijn huis, dat dicht bij de kerk stond.

Ze klopten geweldig op de deur.

— We zullen lang moeten wachten, meende Langemans. De burgemeester slaapt vast.

Maar hun geduld werd toch niet al te zeer beproefd.

Pappelaar begon een keel op te zetten als een varken dat geslacht wordt; Smits en Langemans bonsden met vereende krachten op deuren en luiken, enige andere dorpelingen hieven in koor aan:

— Burgemeester, burgemeester, burgemeester!

En weldra stak de magistraat zijn hoofd met slaapmuts door het venster, verstoord vragende:

— Wat is er toch? Ge maakt een lawijt alsof Caneghem in brand staat.

— Rovers, burgemeester!

— Schelmen, schurken!

— Een reiziger, die bijna om 't leven gebracht werd.

Zo antwoordden de onderdanen.

— Is hij zwaar gekwetst?

— Neen, neen, maar...

— Wacht, ik kom. Wek intussen de veldwachter.

Maar de gerechtsdienaar, die al dat gerucht vernomen had, stond reeds als slaaf zijner plichten op het dorpsplein.

— Hier ben ik al! sprak hij. Vertel op, wat is er aan de hand?

— Ga maar naar 't Schild van Vlaanderen. De ongelukkige reiziger zit daar.

— Welke reiziger?

— Die bijna vermoord werd.

— Vermoord! Is hij dood?

— Bijlange niet. Maar 't had weinig gescheeld of hij was een lijk.

— Gekwetst dan?

— Ook niet.

— Dan versta ik er niemendal van.

— Wel, hij is gevlucht!

— Waar? Voor wie? Wanneer? Vertel alles eens regelmatig.

LEES IN DIT NUMMER HET VERVOLG VAN JAN DE LICHTÉ.

Nr 39

EERSTE JAARGANG

29 JUNI 1949

GALG EN SCHAVOT

WEKELIJKSE UITGAVE

PRIJS PER NUMMER : 4 FRANK

Uitgave van

«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

HANS VAN HOORENBEEK

JAN DE LICHTÉ

en zijn zwarte Roverbende

VLAAMSE BOEKHANDEL — ANTWERPEN

HANS VAN HORENBEEK

JAN DE LICHTE

gevolgd
door

ABEL POLLET

VLAAMSCHE BOEKHANDEL — ANTWERPEN

HANS VAN HOORENBEEK

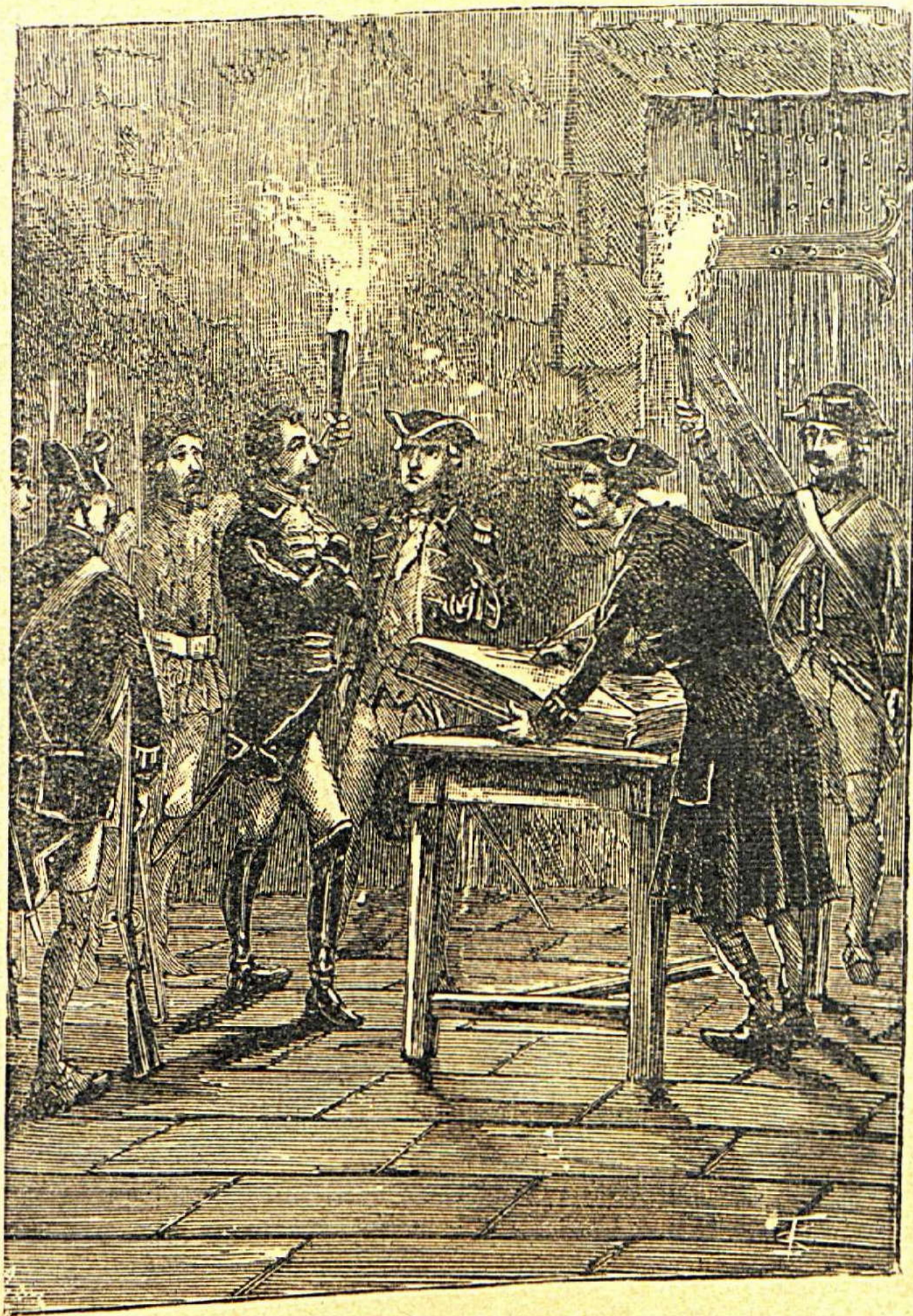

JAN DE LICHTÉ
EN ZIJN ZWARTE ROOVERBENDE

gevolgd door

ABEL POLLET
EN DE BENDE VAN HAZEBROEK

« Die Baru werd plichtig bevonden ». (Blz. 415).

— Een verdwaalde? Een koopman zeker?
Hoe zijt gij hier geraakt?

— Mag ik een oogenblikke binnenkomen,
vrouw?

— Zeker.

De Brusselaar stapte in een zindelijke kamer. Alles was er kraaknet, echter min of meer armoedig.

— Neem een stoel en zet u wat. Ge zijt zeker vermoeid.

— Ja, maar ik mag niet lang letten.

— Moet ge nog ver?

— Naar Wyngene!

— Naar Wyngene?

— Ja, 't is toch geen dag gaans meer, hoop ik, daar ge zoo verwonderd zijt.

— En ge wilt alhier naar Wyngene.

— Ben ik dan niet op den goeden weg?

— Als ge doorstapt zoudt ge te Aerseele komen. Dat is naar den kant van Deinze.

— Ik kom van Deinze.

— Nu versta ik er niets meer van.

— Een boer heeft mij gezegd, dat ik langs dit pad weg winnen zou. Heeft hij mij dan bedrogen?

— Ah, nu begin ik alles te verstaan. Ge komt van de Thieltsche baan?

— Ja.

— En de boer heeft u een pad aangeduid?

— Juist.

— Wel, hij had gelijk. Maar voor ge aan den tweesprong kwaamt, liep het goede pad wat zijwaarts. Gij hebt een zandwegje genomen en zoo liept ge verkeerd.

— Dan had hij dat wel eens beter kunnen uitleggen.

INHOUDSTAFEL

Jan De Lichte

	Blz.
Jan De Lichte	3
De samenzwering	6
Baru	11
De bevrijding	14
Weg met den kapitein	19
Het eerste proefstuk	26
De samenkomst	31
De berechting	39
Het tweede proefstuk	41
Het bezoek bij den pastoor	44
De aanslag op de postkoets	47
Het geheim	53
Nieuwe plannen	57
De aanval van Jan De Lichte	60
De verloofde	67
Weer bij Livina	71
De bruid van den roover	74
Arme Frans!	79
Teruggevonden	85
De baanstroopers	88
Het bezoek bij den baron	93
De bruiloft	101
De aanslag bij den maalter	107
De bruid	112
Het gestoorde huwelijksplan	115
Nieuwe schelmerijen	118
De uitvoering	123
Mulder Van Lierde	129
Verraden	135
Een sterfbed	140
Een oud bekende	143
Te Nazareth	148
De trouwelooze dienstknecht	154
Een klein woordje geschiedenis	158
Verdeeldheid	164
Jan De Lichte in de klem	170
In « Den Engel »	172
De aanslag op de herberg	176
Te Oudenaerde	183
Een helsch plan	186
Bij de Zigeuners	190
Twee aanslagen	193
Twee schelmen	197
Op 't Wolvenhol	202
Booze voorgevoelens	206
De kinderroof	210
Opzoekingen	213
Aan het ziekbed	218
In « De Duif »	220
Van Meerdal en Dick	225
Te Brussel	231
De misdaad ontmaskerd	236
De zieke	239
De pijnbank	240
De Zinnelooze	245
Gevonden!	252
Verder onderzoek	252
Thuis	256
Schrik	261
De kinderbeul	263
In de val	267
De schaking	271
Het gezin van Elza	276
Een onaangenaam bezoek	278
Een ongeluk	280

	Blz.
LXVI De geschaakte	282
LXVII Een misdadig plan	283
LXVIII De schipbreuk	286
LXIX De zeeschuimer	288
LXX Het bewijs van den schurk	293
LXXI Een monster	295
LXXII Martha en Alfred	297
LXXIII De ontvluchting	301
LXXIV Nog Martha en Alfred	303
LXXV Naar 't gerecht	307
LXXVI Alfred's belofte	310
LXXVII De moordpoging	312
LXXVIII Blankenberge	317
LXXIX Beschipdag	318
LXXX Kasper, de Zeebeer	321
LXXXI Een kort gevecht	323
LXXXII De Roeschaard	326
LXXXIII 't Gestoorde feest	329
LXXXIV De schipbreuk	331
LXXXV Zielenadel en snoodheid	334
LXXXVI De doodgewaande	337
LXXXVII Op zoek	339
LXXXVIII De zeeschuimers aan 't werk	341
LXXXIX 't Gerecht	344
XC De Ronselaars	346
XCI Gevangen	348
XCH Jacques' list	351
XCHH Naar Vlaanderen terug	354
XCIV Naar de hut	356
XCV Een drama	359
XCVI Weer op « Zorgvliet »	362
XCVII Een zonderlinge ontmoeting	364
XCVIII Een smartelijk wederzien	366
XCIX De oude Huysman	368
C In de kroeg van Slina	371
CI De wraak van Rolf en Jacques	374
CII De vergadering te Wenduine	376
CIII Naar 't heksenduip	379
CIV De vliegende Hollander	383
CV De bijeenkomst	391
CVI De zaken	394
CVII De Huysman's	397
CVIII Ontmaskerd	399
CIX Te Wenduine	402
CX Marie en Peter	403
CXI Vereenigd	404
CXII Iets over smokkelen	404
CXIII Rond Thielt	413
CXIV Verdwaald	414
CXV Ieder op zijn eigen	421
CXVI Rond Eekloo	424
CXVII Nieuws	428
CXVIII Wraak en verzoening	432
CXIX Naar de bende terug	438
CXX Rond Deinze	441
CXXI De poets	446
CXXII In « Den Katuil »	450
CXXIII In 't gevang	454
CXXIV IJzeren Simon	457
CXXV Ontsnapt	458
CXXVI Een bezwaard geweten	462
CXXVII Smartelijk wederzien	466
CXXVIII Een ernstige waarschuwing	469
CXXIX Nog de Zigeuners	473
CXXX Te Mechelen	477
CXXXI Het plan	480
CXXXII Een zonderling	485
CXXXIII De vergadering	489